

Podstawy Fizyki

dla Informatyki

Stanisław Drożdż
Katedra Informatyki WliT PK

Literatura

[1] D. Halliday, R. Resnick, J. Walker
Podstawy fizyki, część 1 i 2.

Jearl Walker:
Podstawy Fizyki – Zbiór Zadań
PWN 2011

[2] M. Massalska, J. Massalski
Fizyka dla inżynierów, część 1.

[3] A.A. Dietłaf, B.M. Jaworski
Fizyka. Poradnik encyklopedyczny.

Literatura

Wstęp

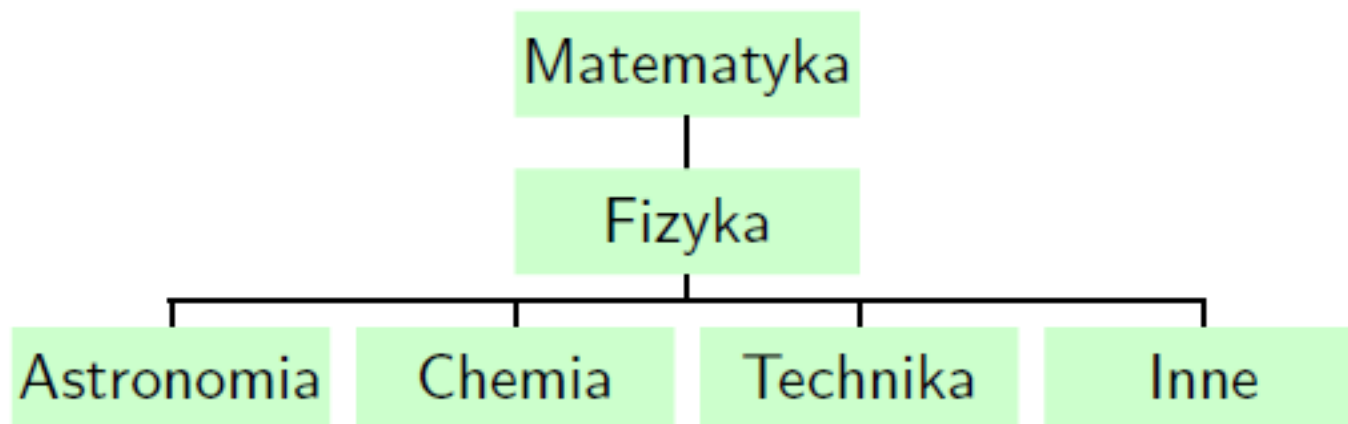
- Pomiary w fizyce
- Układ jednostek

Ruch jednowymiarowy

- Przemieszczenie i prędkość
- Pochodne funkcji
- Przyspieszenie
- Stałe przyspieszenie

Cele i metody fizyki

- Badanie własności ciał i istoty zjawisk fizycznych poprzez obserwacje — **eksperyment**
- Znajdowanie podstawowych praw przyrody — **teoria**
- Język fizyki — **matematyka**

Wielkości fizyczne

- Każdą dają się **zmierzyć** wielkość nazywamy wielkością fizyczną
- Wielkości fizyczne dzielimy na:
  - podstawowe (np. czas, długość, temperatura), wzorce dostępne i niezmiennie
  - pochodne (np. objętość, prędkość, energia)
- Używamy Międzynarodowego Układu Jednostek **SI** (**Système International**)

Jednostki SI

Jednostki podstawowe

Wielkość	Jednostka	Skrót
Długość	metr	m
Masa	kilogram	kg
Czas	sekunda	s
Temperatura termodynamiczna	kelwin	K
Natężenie prądu elektrycznego	amper	A
Światłość	kandela	cd
Ilość substancji	mol	mol

Jednostki uzupełniające

Kąt płaski	radian	rad
Kąt bryłowy	steradian	sr

Definicja

1 metr — droga jaką przebywa światło w próżni w czasie $1/2999792458$ s

Niektóre przedrostki SI

Czynnik	Przedrostek	Symbol
10^{15}	peta	P
10^{12}	tera	T
10^9	giga	G
10^6	mega	M
10^3	kilo	k
10^2	hekto	h
10^1	deka	da
10^{-1}	decy	d
10^{-2}	centy	c
10^{-3}	mili	m
10^{-6}	mikro	μ
10^{-9}	nano	n
10^{-12}	piko	p
10^{-15}	femto	f

Jednostki wielkości pochodnych

Definiujemy je poprzez jednostki podstawowe

Przykład

prędkość = przemieszczenie/czas, zatem $[v] = [L]/[t] = \text{m/s}$

Zmiana jednostek

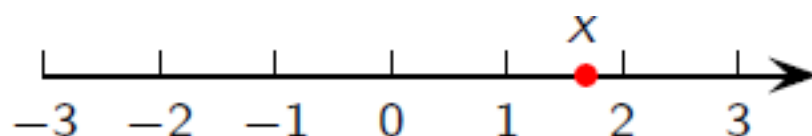
Przykład

węzeł = mila morska/godzinę = $1852 \text{ m}/3600 \text{ s}$
 $\approx 0.5144 \text{ m/s}$

Położenie i przemieszczenie

- Poruszające się ciało traktujemy jak **obiekt punktowy**
- **Nie** zajmujemy się teraz siłami powodującymi ruch
- Położenie x ciała wyznaczamy względem układu odniesienia

Definicja

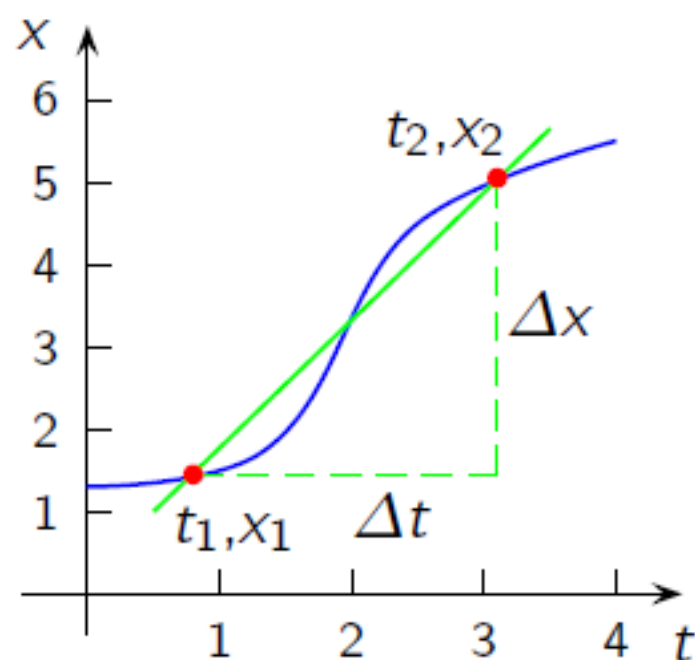
Zmianę położenia od punktu x_1 do punktu x_2 nazywamy **przemieszczeniem Δx** :

$$\Delta x = x_2 - x_1$$

Przemieszczenie jest **wielkością wektorową**

Wartość bezwzględna: $|x|$

Prędkość

Zależność przemieszczenia
od czasu $x(t)$

Definicje

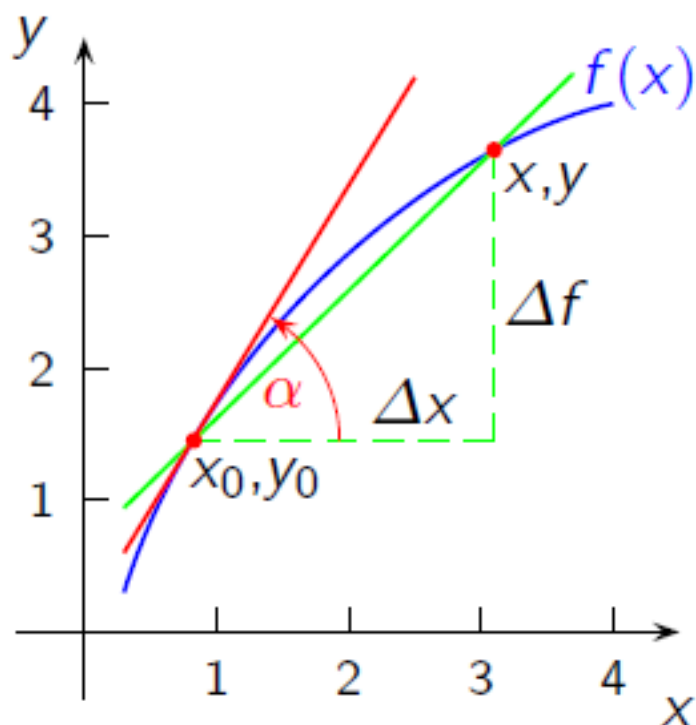
Prędkość średnia:

$$v_{\text{sr}} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{x_2 - x_1}{t_2 - t_1}$$

Prędkość chwilowa:

$$v = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{dx}{dt}$$

Definicja i interpretacja pochodnej

Interpretacja geometryczna
pochodnej funkcji $y = f(x)$:

$$f'(x_0) = \operatorname{tg} \alpha$$

Definicja

Pochodna f' funkcji $f(x)$ w punkcie x_0 jest granicą ilorazu różnicowego:

$$f'(x_0) = \frac{df}{dx}(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\Delta f}{\Delta x}$$

Oznaczenia

$f(x)$ — funkcja

x — zmienna

$\lim$ — granica

$\Delta f, \Delta x$ — różnice

df, dx — różniczki